

GEMEENTE HELLENDOORN	
Behand.:	
19 APR 2013	
A / B Stuk	Trefw.:
Werkpr.:	
Kopie aan:	
Archief D / N. reeks / V / Vertr.:	

13INK04792

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Sociaal Akkoordons kenmerk
BB/U201300598datum
19 april 2013

Lbr. 13/035

Samenvatting

Afgelopen donderdag heeft de VNG kennisgenomen van het Sociaal Akkoord, een veelomvattend akkoord met grote gevolgen voor gemeenten en hun inwoners. In deze brief gaan we in op de belangrijkste onderwerpen in het sociaal akkoord die raken aan de taken en verantwoordelijkheden van gemeenten.

Voor het kabinet en de sociale partners is het sociaal akkoord mogelijk een eindpunt van de onderhandelingen en besprekingen, maar voor gemeenten vormt het akkoord juist een beginpunt. Daarom hebben we het kabinet alsmede de sociale partners gevraagd voor overleg. In die overleggen willen wij vraagstukken naar voren brengen over de doorwerking van het akkoord in het sociale domein (beleidsvrijheid, prikkels, en financiën), de financiën van gemeenten en andere mogelijke neveneffecten voor gemeenten, zoals de gevolgen voor de gemeenten als werkgever.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Sociaal Akkoord

ons kenmerk
BB/U201300598
Lbr. 13/035

datum
19 april 2013

Geacht college en gemeenteraad,

Afgelopen donderdag heeft de VNG kennisgenomen van het Sociaal Akkoord, een veelomvattend akkoord met grote gevolgen voor gemeenten en hun inwoners. Ten behoeve van het debat in de Tweede Kamer hebben een aantal vraagstukken uit akkoord met gevolgen voor gemeenten uitgelicht. Daarnaast hebben we het kabinet alsmede de sociale partners gevraagd voor een overleg. In die overleggen willen wij vraagstukken naar voren brengen over de doorwerking van het akkoord in het sociale domein (beleidsvrijheid, prikkels, en financiën), de financiën van gemeenten en andere mogelijke neveneffecten voor gemeenten, zoals de gevolgen voor de gemeenten als werkgever.

Voor het kabinet en de sociale partners is het sociaal akkoord mogelijk een eindpunt van de onderhandelingen en besprekingen, maar voor gemeenten vormt het akkoord juist een beginpunt. Een beginpunt voor het verkrijgen van duidelijkheid over mogelijke gevolgen van het akkoord en hoe het kabinet met die gevolgen voor gemeenten omgaat, met name omdat er wel veel over gemeenten geschreven is in het akkoord, maar gemeenten niet betrokken zijn bij de totstandkoming van het akkoord.

In deze brief gaan we in op de belangrijkste onderwerpen in het sociaal akkoord die raken aan de taken en verantwoordelijkheden van gemeenten.

Sociale Domein

Wat staat er in het akkoord

In het sociale akkoord staan voorstellen en voornemens die ingrijpen in de wijze waarop het sociale domein georganiseerd zou worden. De participatiewet wordt gewijzigd en gaat een jaar later in, er komt een centraal indicatieorgaan, en de sociale werkplaatsen worden werkbedrijven.

Wat zijn de mogelijke gevolgen voor gemeenten

Het begint met de vraag hoe deze ingrepen in het sociale domein zich verhouden tot de voorstellen uit het regeerakkoord om gemeenten de ruimte te geven om in sociale domein maatwerk te leveren. Juist door die beleidsruimte zouden gemeenten in staat zijn passende arrangementen te ontwikkelen voor mensen die het nodig hebben tegen aanzienlijk lagere kosten. In het akkoord staan allerlei voorstellen die dat doorkruisen door het plaatsen van extra financiële schotten, door externe indicering en het daarmee inperken van de sturingsmogelijkheden van gemeenten.

Over de decentralisatie van taken in het sociaal domein zijn we intensief in gesprek met het kabinet. Hoewel we het akkoord goed hebben bestudeerd kunnen we nog niet zien wat de gevolgen zijn van het akkoord voor gemeenten. Dat komt enerzijds omdat de financiële gevolgen voor gemeenten niet in het akkoord zijn meegenomen en anderzijds omdat het akkoord stevig ingrijpt op bijvoorbeeld het wetsvoorstel van de Participatiewet die nu bij de Raad van State ligt.

Centrale indicering

Wat staat er in het sociaal akkoord:

In het sociaal akkoord staat het voornemen om één centraal indicatie orgaan in te richten voor de keuring van de mate van arbeidsgeschiktheid en van de behoefte aan zorg en aan extra ondersteuning bij het aan het werk helpen van betrokkenen.

Mogelijke gevolgen voor gemeenten

Door een centraal indicatieorgaan valt een essentieel uitgangspunt van de door het kabinet eerder gekozen aanpak weg waarbij lokaal wordt gekeken naar wat mensen nog wél kunnen, en ook meteen waar de mogelijkheden hiertoe liggen. Ook vrezen wij voor wachtlijsten. Het toewijzen van werk, zorg, ondersteuning en begeleiding zou volgens het regeerakkoord een bevoegdheid moeten zijn van gemeenten, zodat zij deze integraal met andere delen van het sociaal domein kunnen invullen, kort gezegd geen risico zonder zeggenschap.

Toekomst sociale werkvoorziening

Wat staat er in het sociaal akkoord

In het sociaal akkoord worden diverse voorstellen op dit terrein gedaan voor de omvorming van sociale werkplaatsen naar 35 werkbedrijven. Werkgevers worden op regionaal niveau betrokken bij de financiering van de werkbedrijven. Gemeenten hebben de lead bij de werkbedrijven en werken samen met het UWV en de sociale partners.

Wat zijn de mogelijke gevolgen voor gemeenten

De beweging dat de werkbedrijven onder gemeentelijke verantwoordelijkheid komen is een vanzelfsprekend uitgangspunt die we delen, de betrokkenheid van de sociale partners bij de werkbedrijven is positief. Ook is het goed dat de arbeidsmarktregio's hierbij worden betrokken. Richting Tweede Kamer en kabinet hebben we hierbij wel opgemerkt dat gemeenten zelf moeten gaan over de schaal waarop het georganiseerd wordt in plaats van een blauwdruk vanuit Den

Haag. De kosten van de herstructurering zijn in het akkoord niet opgenomen. Volgens eerdere berekeningen zou de herstructurering van de sw-bedrijven minimaal € 400 mln zou kosten. Voor de herstructurering naar 35 werkbedrijven hebben in de voorstellen nog geen dekking kunnen terugvinden. Hierover willen we met het kabinet in gesprek.

Arbeidsvoorwaarden werken met functiebeperking

Wat staat er in het akkoord

In het sociaal akkoord worden een aantal financiële arrangementen voorgesteld met betrekking tot mensen die via de werkbedrijven aan de slag gaan in beschut werk of gedetacheerd worden naar reguliere werkgevers. Zo wordt voorgesteld deze weknemers in dienst te laten treden bij gemeenten en de CAO gemeenten op hen van toepassing te laten zijn. Waarbij overigens onduidelijk is of het ook de intentie is dat deze werknemers de status van gemeenteambtenaar krijgen.

Wat zijn de mogelijke gevolgen voor gemeenten

In de eerste plaats is het de bevoegdheid en de contractsvrijheid van de sociale partners in een sector om al dan niet te besluiten tot het aangaan van een cao en de inhoud daarvan. Voor de gemeente cao gaat het dan om de VNG en de bonden. Het is niet aan de Stichting van de Arbeid of het kabinet om daar afspraken over te maken. De suggestie dat cao's eenvoudig door een sociaal akkoord kunnen worden bepaald is een illusie. Meer inhoudelijk zien wij grote financiële risico's op macroniveau, zonder dat op het niveau van de mensen zelf positieve bewegingen tot stand komen. De ervaring leert namelijk dat de uitstroom en participatie van SW'ers vanuit de relatief goede cao sociale werkvoorziening naar sectoren met sobere cao's beperkt is. Opname in de gemeente cao zal integratie in regulier arbeid blijvend onmogelijk maken. Vraag is ook welke neveneffecten optreden, bijvoorbeeld bij herkeuringen van Wajongers en de financiële gevolgen daarvan. Verder is de vraag of met de voorstellen de noodzakelijke paradigmawisseling wordt bewerkstelligd waarbij wordt bereikt dat mensen in de maatschappij gelijkwaardig kunnen meedoen.

Invoering en planning decentralisaties

Tot slot over de decentralisaties in het sociaal domein: er worden in het akkoord termijnen genoemd waarvan het de vraag is hoe deze zich verhouden tot de planning die tot dusver door gemeenten en Rijk wordt aangehouden. Met name speelt dit bij de Participatiewet, waarvan het de bedoeling was dat deze per 1 januari 2014 in werking zou treden. Het lijkt er nu op dat de participatiewet met een jaar wordt uitgesteld en inhoudelijk wordt verdeeld naar minimaal twee regelingen: een voor mensen met, en een voor mensen zonder fysieke beperkingen. De participatiewet zal nog steeds nodig zijn voor de kaders van de regelingen aan de 'onderkant van de arbeidsmarkt'. Gemeenten werken nu hard om planningen te halen waarvan het de vraag is of deze gelijk lopen met de invoeringstermijnen van de noodzakelijke wetgeving.

Financiële gevolgen voor gemeenten

Het financiële overzicht van de maatregelen zoals aan Kamer is verzonden, geeft geen inzicht in de gevolgen voor gemeenten. Voor gemeenten is er een dringende behoefte aan een dergelijk inzicht. De discussie die is ontstaan over het aanvullende bezuinigingspakket heeft mede tot gevolg dat voor gemeenten niet snel duidelijkheid zal komen over de daarin opgenomen korting op het gemeentefonds van € 200 mln. Omdat gemeenten hiermee werken in hun begrotingsvoorbereiding, is tijdige duidelijkheid hierin van belang.

Twee voornemens met ingrijpende financiële gevolgen voor gemeenten zijn de reeds genoemde ingrijpende reorganisatie van de SW bedrijven naar 35 Werkbedrijven en de wens om de werknemers van het de Werkbedrijven onder te brengen in de CAO Gemeenten.

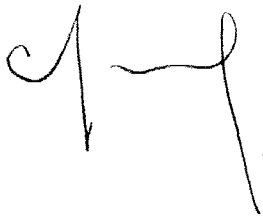
Verder wijzen wij in dit kader op het loslaten van de nullijn in de zorg, die leidt tot consequenties in de kostenbeheersing van de zorg die door gemeenten wordt geleverd.

Tot slot

De VNG heeft het kabinet en de sociale partners dringend opgeroepen snel in gesprek te gaan over het sociaal akkoord en de gevolgen voor gemeenten. Die overleggen worden momenteel georganiseerd. In dit stadium betreft het een grofkorrelig en niet-uitputtend overzicht van de mogelijke gevolgen van het akkoord. Ook het debat in de Tweede Kamer op woensdag 17 april heeft niet veel duidelijkheid kunnen scheppen. De in deze brief genoemde vraagstukken nemen we mee in het komende proces waarbij wij met kabinet en sociale partners het akkoord zullen bespreken.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

drs. C.J.G.M. de Vet

Waarnemend voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.